

An Stoc

Tomár Ó Máille. Dá cup i n-eagair.

leabhar I. umh II.

eanáir, 1918.

Psalmóir

Dá pighinn a luac.

Éire.

(Map o'pás pé láma an Éirinnísteora.)

AN DROC-SAOZAL.

Cogad i dtír agus goirta i dtír eile, rin é atá páirde. Tá meabair ag muintir na hÉireann céaró é goirta map ir iad féin a fuair le léigead é i n-aimpí an droc-faozail, oieic mbliaidam agus trí píctó ó fóm, agus níl rin dearmadta acu fóp. Tá réan-fíp beo go fóill a éonaic an droc-faozail rin agus an éreac a rinne pé ar muintir na hÉireann. Conaiceadap na mílte ag págail báir leir an ocpap ac ní móide go raib fíor acu nó go bfuil fíor acu fóp go nveada oipead beata ar cuanta na na hÉireann go Sapaná an bliadain éadna ir a deapad a páit le n-ite do zac uile fear, bean, agus páirte dáraib i n-Éirinn fan am. Meac na patai ac bi epuitneact, eopna agus coirce paipring i n-áiteada den oileán. Bi an beata pa típ ac ní raib fíor ag na daoine é. Ceannais an Sapanac an t-ardap map bi an t-áirgead aige agus éreac pé leir anonn é. Caillead na mílte agus na céadta míle de muintir na hÉireann leir an ocpap. Cuiread ríapad agus fán ar tuilleam acu. Caillead iad d'earbair eoluir. Cuiread ríapad agus fán oipú map nac raib don tpeopú le págail acu. An éraob éopanta a bíod acu, Domnall Ó Conaill, bi doir-leandairde ag teact air le bliadanta poime rin agus bi pé ag géillead don tSapanac, agus cuip pé comairte ar Clamne Saedat géillead do.

Ó CONAILL.

Map púo a cailt Éire an báire rin. Map púo a rinnead ríapad uipí nuair ba lionmaire a muintir agus nuair a bi si ag bpat éirge ma neap. Bi epumniú móir le beir ag Ó Conaill i gCluain Tairbh le hair Baile Áta Cliat i nveiread an fogmair pa mbliaidam 1843. Bi pluairge fear ag tappainnt ar zac céaró d'Éirinn ag an gceumniú. Dagaip ríapaltap Sapaná ar Ó Conaill agus loc pé agus comairlig pé do na daoine a dul ar gcúl. Tá oream ann fóp adéapad sup luza de muintir na hÉireann a cailtíde dá gcomairligead Ó Conaill do na Saedat a dul un cinn an lá rin ná a caillead leir an ocpap agus leir an ngortá trí bliadna na díaró rin. Da beag an maic do na hÉireannaig a beir ag ríul le cab-air ón Sapanac, ná beir ag ceapad go geup-fead pé don beata eucu. Cuip pé pur eucu. Cuip pé tigte na mboct dá ndéanam dóib leir an méir a o'fan beo acu a glacat ionntu irteac. Bi plonóirbeada móra i bpárlaiméir Sapaná ag maorbeam go raib Éireannaig ag leagad agus sup gearp a bead geimeatad acu ar págail pa típ. An t-don oream amáin a raib don geanamitact ionntu a coirp muintir na hÉireann fan am, ba iad rin muintir na Tuipceipe a cuip poirceat móir beata go hÉireann i mbliaidam an droc-faozail.

NA RÍOZACTA COMTIGEADA.

Níl a dócam beata ag Sapaná le n-a

haigad féin i mbliaidna gan cáint ar don blar a cup eugamne. Níl na paipí pá géillead aici map bíod agus níl an plúr ná an epuitneact ag tigeact cuici ar Meiricea le tamall. Níl a dócam poirceat aici le epuitneact a tabairt ar an durtapaeléa agus maidir leir an méir beata a bíod ag teact cuici ar an Rúire, tá si rin in a reapa le fada. Bi pé i gceirt, tamall gearp ó fóm, nac leigfead Sapaná don típ reo fearpa tar díol coircepe de plúr i gceirteact. Tá a liocet opaim. Níl éadail plúr le págail i n-aon triopa ná muileann ar fud na hÉireann. Ir ar éigin atá díol na coircepe féin ionntu. Sá gearp rin de, tá muintir Meiricea iad féin gann, agus níl an beata acu le cup i n-aon áit. Agus maidir leir an d'faine, níor fáp leat-oipead baipí de émeat ar bit arbaip i n-urair ionntu ir d'fáp na bliadanta poime rin. Ní raib an congham pa típ leir an gcup a déanam agus ba é "fogmair na mban fann" acu an fogmair reo caitead.

Tá paicéir opaim nac mbeir don plúr le págail i n-áirge nó le ceannaect i dtáit éigin ful dá dtigir an fogmair. Níor maic linn droc-ríeal ná ríeal uatbáir a beir agaimn ac veir ríad nac fearp ríeal-áirde maic i oteac ná droc-ríealáirde, agus ir fearp do dume féacaint poime ná dá féacaint ma díaró. Cailteamuro bpeactú ar an dá taob agus map ríeal fíor é reo go leige Dia do panaect amairó.

ÉIRE.

Mile burdeacur le Dia bi bapp bpeag ar zac don tpeopú i n-Éirinn an fogmair reo caitead, amveom go dtáinig an fogmair go dona, ir go bfuair fearpa agus coirce amluad. Do péir map tá rin comairte anoir, bi oipead go léir pa mbáir coirce agus tappainnt ar dá oipead pa mbáir epuitneacta ir bíod poime rin agus maidir leir na patai bead an topad céadtae ar fad oipú mepac go dtáinig túr an fogmair ríuic. D'fáp rin féin gpeadad patai pa típ ac tá uipeapad ar an gceirteact má bítear ag taob le epuitneact na hÉireann. Irteac le céile tá neap beata ríor féil, arbaip agus patai i n-Éirinn le muintir na hÉireann a comneat beo go mbeir fogmair eile opaim, agus má págann fear, bean nó páirte pa típ báir le goirta ar an mbliaidam reo ir ar muintir na hÉireann féin a beap an loct. D'abpúigead Parnell leir na daoine gheim a comneat ar an bfogmair. Ir maip a ríapad le gheim a beil. Tá daoine ann atá pamntac un áirgead a déanam ac cé'n maic do dume áirgead an domam a teact cuige dá bpágo pé báir leir an ocpap. Bead pé ar nó ar fípa a bi pa ríeal a tús cápta mnead ar cápta oip agus a fuair báir le goirta na díaró rin. Da gearp an lón do dume beagán áirgíro dá mbead zac uile pur ar a daoirpe agus beata gann.

COMAR.

Ir iomda dume a bpeileann do pomnt áirgíro a déanam agus dá mbead don arbaip nó patai le coir aige díolpad pé iad. Ac

bu ceap do a ndíol le fear ven típ agus gan an beata a leigean ar an oileán. Tá condaete i n-Éirinn a bfuil patai le coir ionntu agus condaete eile a bfuil arbaip paipring ionntu. Da coir dóib féin malairt a déanam le céile ar an dá taob. Míolad na rean-daoine comar na gcom-arpan. Maidir le daoine bocta a bfuil beagán beata nó farae le coir acu, níl díol ar bit acu ríapad leo go bpeice ríad cé'n baíl a beap ar an faozal. Na ceannóirde móra atá ag iappairó bpeadac a déanam leir an mbeata a cup ar an típ ir iad ir meapa. An t-Éireannaic a ceannórad epuitneact ó Éireannaic eile do fóm i a comneat pa típ ir fear maic é. Map gcaite pé féin i cairpe dume éigin i. Ir daoir a ceannórad dume epuitneact anoir nó bead si ma mapad maic ag tigeact an t-áirgead nuair a beap cuile beata agus farae eile i ndáil le beir toigte.

Bi ríurdeacán ar an gceirt reo le goipio i mbaile áta Cliat agus cuiread coirpe ar bun le ríeapal don cúir agus map a déanam ar an mbeata. Ir coir don coirpe rin áirde a tabairt ar a céile do daoine ar fud na típe a bfuil arbaip nó patai le díol acu agus oream a bfuil díol acu a ceannaect dá gceannuigead an fear veirpamail, beata do féin agus na comairli comrae dá ceannaect. Do na daoine bocta bead map a cáir ag zac uile dume. Ac ní móir an ceannaic a beir ar bun gan nó-móil.

Róime reo pé an dtigead a bíod ann go raib cead ag zac uile fear a poza pur a

TABAIR AN TÚS DON MUINTIR

A bfuil fuagrad acu sa
: : : : : STOC. : : : : :

deanam le n-a cúir féin sup cuma do céaró a déanpad fear ar bit eile. Tá áirp ar an ríeal rin anoir agus ipéap atá i gceirt pa faozal reo: sup geall Dia gheim a beil do cuile dume agus nac ceap a féanad aip.

Adéappa dume éigin linn má cuipceap corp ar an mbeata a beir ag dul go Sapaná sup do na hÉireannaig féin ir meapa é, go ndéanpa si cor i n-aigad an cuip opaim 7 nac leigfe si plúr ná beata anall eugam. Sé ar bpeapad aip rin go ndéanpa Sapaná an pur a feirpéar do céir céaró a déanpap rinne, nó féacpa si le n-a déanam, agus map aici a beap an pomnt go bpáspap Éire ar an gceat-cúir.

OSTACAS AMDEONTAC.

Veir ríad sup é an zac ir goipe don ríopnac ir coir péirteac ar dtur. Tá zac eile ann map zac gan péirteac éana é, pé rin,

Cinn pé ar an Sapanac éana Éireannaig a meallad amac le bliadap agus le geall-canap bpeagac. Tá pé anoir ag iappairó iad a tabairt leir map oie maic leo é, ag iappairó a dtiomáint amac poime ann map déanpad pé le ríata beirdeac nac mbead

τλΔS.

ÉIRE A TRÉISEAN.

sean-focla.

11. fearr as díol an lae ná dá ceannad.

Leirge.

Sil náimíde agus fil cáiríde na héiríeann
 go raib an galar éar leigear, agus bí átar
 ar áir náimíde agus bí brón ar ar gcáirí.
 Ac ní raib an galar éar leigear. D'éirig
 munntir na héiríeann ar tromfuan na
 leirge agus tuigeadar i dtéad—agus ní
 go ró-luac é—nao péirir lear na tíre a
 déanam muna n'éana gac duine ra tír a

ib maine.

Δη Δὐδαίων ἡθέρ.

sean-pat'reača.

мисѣалъ маѣ ѿнѣи а ѿнѣи рѣи 120.

I.

Παύλιν το πᾶν τὰν εἶν' ἀν' ἐμπόριον οὐδέ
 πέτε.

II

PAROIR DON MAISON MUIRE.

Δ μαγειρεαν, μοδομοιλ, μοδομαρ,
μαιρεαδ,

So mba tú mo rtor, mo lon, ir mo
tarze.

Go mba tú an péalt éolair nóm ra
mbealae.

Δὲ πάλιν ἐπὶ τῷ στεφάνῳ ἡ νῆσος τοῦ κοινῆς
τοῦ μέν οὐ μάλ' ἡσυχίας

ealaíod¹ i nGaeóilg.

Tuillead ír tpi céad bliadain ó rom cuipead veipead le oideacáir i nGaeóilg agus ón tpiat rin anuair go dtí le goirid do bí an Gaeóilg ar n-a oibirt ar ríol-tacaib na hÉireann. Le linn oideacáir Gaeóilg do beit ar bun gníthí ríadéar ar filideacáir agus ar ríatáir, ar an laimn agus ar an nGaeóilg, agus ar ádharaib léiginn eile naé iad, aet pan am rin ír beag eolair do bí aq luét léiginn ar na healaíod-naib a baineat le nádúr na cruinne agus an cuipr beo. Tar éir rígnorta an oideacáir Gaeóilg ír ead coruigead ar eolair do lorigad ar na neitib a baineat le déanam an domáin agus na nól atá ann, agus leir an mbainnt atá aq cuio de le cuio eile. Méatuirgead go mór ar an eolair do bí aq muinntir an tpean-troagail ar fean-ealaíod-naib, mar atá eolair ar réaltáib na rpeipe, ar na caprairgeadaib agus ar an talam, ar na mictalaib agus ar com-tácaí na nól² le n-a céile, ar píomáirgead³, 7pl. Rinnead uplaí ealaíodanta nuad, an mion-tpacán⁴ agus an cian-tpacán⁵, an tear-tomár⁶ agus an t-aeirnead⁷, 7pl. Lorigad eolair ar an ríolair agus ar an bfuaim agus ar an tear, ar fáir na gpeann agus na lúbeann, ar oibpúgáir cuipr an dume agus na mbeirdeac. Pí-gead amac an aibléir⁸ agus cumáct na saile. O'pár an iomad ealaíodan agus do bí luét foilumta aq tiompúgáir eolair ar na puadib rin. Le céad bliadain anuair ír iongantaí mar táimic rnamitac an fáir pá gac ceann de na healaíodnaib rin, go mór-mór pá ealaíodan na haibléir agus pá ealaíodan na nól. Rinnead an gléar saile⁹, an galtán¹⁰ agus an tpean, an gléar cian-ríealaíodacá¹¹ agus an gultán¹², an gluaírtéad¹³ agus an t-eiteallán¹⁴, an long pá uirge agus puad eile níor iongantaíge ná a céile.

Do réir mar bí gac ealaíod aq fáir agus puad nuad óá b'ionnactam¹⁵ aq luét foilumta, níor mór oibí an iomad focal nua do folácair le cup ríor ar na puad do bí páigte amac acu. Óá méir eolair nua óá bfuair luét ealaíodan amac, ír amlaíó ír mó do bí focla de bit optu, agus buailead pá na foclaib do ceapad i muet ír go bfuil an-cumpe oibí ar págáil anoir i tceang-tacaib na hÉirpa.

Aet ar an bfuair rin do comuigead an Gaeóilg ar ríut an eolair. Ní raib rí óá múnad ír na hiot-ríol-tacaib ná ír na bun-ríol-tacaib. Ní raib labairt ná rígníó na Gaeóilge óá éleacáí aq luét ealaíodan. Ní raib leabpa ar ealaíodan óá gup i gcló. Agus, óá b'píú rin, níor fáir don báir o'foclaib ealaíodanta pan Gaeóilg mar o'fapadair pa mbéarla agus pa b'pamair agus pa nGaeóilg, 7pl. Tá earbair focal opaim anoir má' r mian linn tpiat ar don ceann de na healaíodnaib agus cuipeann rin corq le mópán de'n camnt do beaó ar riudal aq Gaeóilg óá mbéaó focla peileamnáca ar págáil. Sníonn ríad camnt i nGaeóilg ar an aumir, ar an mbáir, ar gnát-paozáil na tuaithe, aet, ar an bpomte ír go tcoruigeann ríad aq camnt ar cúppaib an domáin móir nó ar cúppaí tpiatálla nó ar don ádhair camnte ealaíodanta, caite, ríad iompóó ar an mbéarla o'earbair focal pa nGaeóilg. Píú na mball tpiogáir pa cig nó na mball éadag a bíor aq dume beag-gléarca nó rígníóir na n-uplaí atá i ngnát-áiríó aq luét oibpe, níl amneaca Gaeóilge agam optu.

Sim pu atá aq uil go mór i n-áirí na Gaeóilge agus ní féirí an féirí ceap do baint ar an tceangáir i n-oideacáir ar oirpe go dtí go foláirpúgeat ar ríat focal peileamnáca aq baint le gac uile ríot pu de ríogáil an lae mui.

Tá ar ríoláirí na Gaeóilge an obair móir tacaíac rin do déanam agus ar tceanga do cup ar don eocpóm le tceang-tacaib eile na hÉirpa mar mian linn i do táirpáil ón mbáir agus i do beit i ngnát-

áiríó aríó aq gac uile aicme doime pa tpi. Déanpaí tpiat i n-alt eile ar an gcaoi ar féirí linn rin do déanam.

(1) Science, (2) Combination of the elements, (3) Mathematics, (4) (min-veapcán) Microscope, (5) (cian-veapcán) Telescope, (6) Thermometer, (7) Barometer, (8) Electricity, (9) Steam engine, (10) Steamer, (11) Telegraphic apparatus, (12) Telephone, (13) Motor, (14) Aeroplane (15) óá b'páirí amac.

(Leanpaí de reo.)

seagán p. mac énrí.

Saozáil ppiórúin.

Tá caoi áiríó ar an leabairí fíllead i b'píórúin, agus gíó go raib mé in-oet gcmn acu níor capad ariam i gceann mé dam an báir do Cairleán a' b'páirí le fíllead na leabáir. O'féirí gup an-éleacáí bí opm, aet cébí é fuairéar níor mó duad ón leabairí ann ná i n-aon áir eile. Tearbáiríó dom go mion mion le na déanam, aet ar marim bínn com dona le dume naé b'paca ceann céana ariam. Nuair naé b'péadad mo ceann pinne bun ná báir págáil uirí, cuipinn veirí dom féim uirí, agus annrín bíóir ré 'na rígeac ar fáir nuair a tigeaó fear na n-eocpá, le n'féirí. Pá ceann cúpla lá tús ré fuar ar fáir mé, agus ní cuipéad ríapúiríe ríar uirí, cé ír moite de fáir-féacáir a tacaíre uirí ar fáiréirí naé raib rí annrín t'péir na hoirde. Óá gípe óá raib ré ar fíllead na leabáir, bí ré reat n-uairé ní ba gípe ar rígníóir na ríoteac ríam. Cairféa íad a beit com lonnpac rin aq, agus go b'péicéaí tús féim ionntu, mar o'féicéaí do ríáile i ríácan. Ír iomá tpióir móir a bí aige liom pá na ríotigib céana, agus má b'páir ré uair, pinne ré céad uair é, go gcuipéad ré ar arán agus uirge mé lá ar na báiréac, gíó náir raib mé ar bíóir an ppiórúin cor ar bit. Le aibéir nó baill-réiré eicm o'íar buacáil de na buacáilí a bí írígí ann, ríácan ar fear na n-eocpá cúpla lá tar éir dunn teact annrín, agus ní tuiptá ríamail ar bit o'fear na n-eocpá aet coileac ríamneac nuair a beapí ré fuar le teann feirge.

"Míre a' págáil ríácan uirí—go veimí—." Bí n'féarí óá gacáí—"ní ra' teact ceap a táimí tús! Náir d'ubairt mé teact céana óá rígníóirí do míar annrín go mbeaó rí i n'oon obair ríácan a déanam uirí. 'S'í n' ríácan i o'féicim aq do leicéirí annrín i gcmnirí. Bíóir 'fíor aq gup i b'píórúin atáir anoir agus naé i n-áir ar bit eile! Go veimí aq íaríar ríácan annrín! prait!" aq imteact pá feirí.

Níl caoi ír fearí ar ríácaí b'píórúin foilam i n-imteact acáir gáirí ná íad a b'péad ar fáir. Má panann tú go n-imnigéat uirí íad real fára beap opt a déanam nó bíóir ré eiríeuirge ríat má mbíonn taciurge déanta a' o' optu. Tá 'fíor agam féim go mb'fearí liom fear na cruite faoi feirí ná uil 'pan tpioblóirí óá ríapúiríe reo agus ríú de. An dapa lá dom pá glar o'féirí liom gan an míar a beit agam ar ríar 'le clár na méiré, mar bí caoi áiríó a gcairíóir a beit ríapúiríe, an clár or cionn na méiré, agus an míar ar a colba ar an uplaí, ar an nór go raib 'éaon céann acu ar ríobáir i muet ír go mb' obair móir uirí íad a comneal 'na fearáir cor ar bit. Ír mion a caimn uairéannca lea, aet éinnead bog te opm in m'íaríac an feiríreac ceap a cup optu. An lá áiríó reo pinneadair ní ba mó coram ná baó ceap oibí—agus níor b'fada gup baineat an glar agus írteac le fear na n-eocpá.

"An annrín bí an coram a eular?" ar ré. "Dap reo' ríú ríat mé go mbeaó an ppiórúin agus a raib ann anuair in mo mullac. Oiréad tuipláir níor eular ariam céana. Ní fearáir coram den tpióir rin a beit annrín fearáir. Óá fára óá eular é teact déanpaí pan veiréad é."

arán ír uirge—agus tá ré rí-mait agáir. Teact annrín aq cup na háite tpi na céile. "Bí an fearí taga. Bí ré beapí léi. Connaic ré an míar, an clár, agus na ríotig eile ríapíre ar puo an óirí, agus bí mo dótam déanta. Tacaíre tupa camnt ar camnt, agus fearí ar feirí, aet 'ríú é an áir a raib an camnt agus an fearí.

An céad lá caitear i gCairleán a' b'páirí, b' é an lá ab fuiré é d'ap caitear ariam mar ríat. Fuair mé cead ríublóiré ar fearí uairé a éirí, donpáic liom féim, írígí i b'píóiré gán ceann mar beaó cimeal gáirí gáirí—áir i mbíóir na ppiórúin aq b'péad eirí lá den tpiogáil, mar ar fáir an coráir bí rídeanna déanta i gcmnirí na hoibpe rin. Balla móir áir ar gac taob, gan aon ní 'pan domáin móir le ríeicéil, aet nuair a beapíre ar do cionn go b'péicéaí ríota den ríeir. Bí n' gup aq ríácaí go lonnpac taob amuir, aet óá láirpéac a rípeacáir níor fáir rí a cuio ríate cup írteac tpióir an mballa úraig. Óa beag náirí aon eap amáir do dume annríníó lá ríolpéac gupannar, le lá uirí d'opá ríamallac, mar ír é oiréad amáir ríolur a beaó aq ann i gcmnirí. Níl 'fíor aq dume 'b'píat ceat a cor aige com tairneamac ír tá lonnpac na rípe, com bínn ír tá ceileadair na n-éan, ná com ceolmar ír tá fearáirí uairéac na gáiríe don té atá írígí leir féim i gcmnirí oet tpióiríge go leir ar fáir agus eirí tpióiríge ar leirnéac, gan 'fíor aige cé n' cor tá an ríogáil móir a cup de taob amuir, aet é bealuirge amac ón gcmnirí d'oonrú. Gíó go b'píat ré ríácaí ón domáin móir, na bíarí rin cuipeann Dia na ríoláir reo cuige naé féirí le láim óá láirpé baint de.

De b'píú go b'páiréar mo cuio bíó ó muinntir an baile taob amuir níor caitear aet óá beirí de bíar an ppiórúin—mo dinnéar agus mo fuiréar an lá táimicéar annríníó—agus o'í óá innreac uirí é ní íaríamir níor mó de. Oet n-unnra arám, óá unnra óeag fáraí, agus pionnta anpíre bí déanta de mion, a raib dótam dume 'pan mbalaí bí ar gan tpiat ar a bíar b' é rin an dinnéar. Fuairéar mar fuiréar pionnta d'ann leiré, agus oet n-unnra arám, agus pionnta uirge i gcmnirí na hoirde. Ír é rin an méirí de bíar an ppiórúin rin a caitear, agus óá b'píú rin ní féirí liom cuinntur eirínn a tacaíre ar an mbíar coiréannca i b'píórúin Cairleán a' b'páirí, mar déanpaí mé amac annrín ar na ppiórúin eile.

COLM Ó SAORA.

SÉAN-FOCLA.

Ná eirí ríonnó, ná eirí ríac,
Ná eirí coríde b'páirí mna,
Mar móc, mar a éiríeac an gup
Mar ír tóil le Dia a beap an lá.

Fuact agus fearáirí, cuadéan eapáirí,
Agus fuairéad fára pá ríeibde.

Tá 'eile ríot aq lúgead ar an lagar
Agus an lagar aq lúgead ar an talam.

Nuair a éirígeat o'poc-bean-tíge ar marim
Déapra rí:

"Áirígnim ar mo fearáirí agus ar mo
fínead
Ná n' déanpa mé aon mait go mbí ré ma
oirde."

Nuair a tigeat an t-áirí tús an t-ól,
Aet nuair a tigeat an m-áirí déamán veirí.

An té a mbíonn an t-áirí ar marim aip,
Bíonn ré aip, marim agus ríacnóna.

Do tear ríomac agus go mbeiré tú aip.

Fuiríleac ríat, fuiríleac eirí agus
fuiríleac capad, tpi puo com mait agus
bí aq aon-dume ariam.

SAC cineál éadais

:: ar feabhar agus ::

na brógaí is fearr

::: le fágáil. :::

m. ó bhráonain,

sráid na siopaí,

1 nGailimh.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh.

36 sráid na siopaí, 1 Gailimh.

An t-éad is fearr le h-aghaid eapraide
iarrann, fíolra, 7 t-éad is fearr do éannaíocht

— Má t-éad is fearr —

an feoil is fearr

uair 7 a fágáil ar a luac, nó má t-éad is fearr
bagún, picíní, muid-feoil nó bhráonain ina réarúr
uair, téirgí 75

Seán ó Gallcobhair,

foirgionta Dám Éirinn,

1 nGailimh.

Ar a cúro talman féin nó ina cúro ríoból a
beirtear, tóigtear 7 peimpuítear é uile beir-
tead, mair 7 caora 7 uan dá mairbheann ré.

Prionsiar mac Conmara

7 a comluet.

Díoltóir 7 Rescadóir

Tae, fionta 7 beata.

1 nGailimh.

ní éis le doimne a n-áir naé bfuil eapraí
uáitear go leor annro.

Már mian leat ROGAR
maí a éannaíocht, nó mair
mian leat veir a cup
ar an gceann atá agat,
teirgí 50.

S. mac an báird,

an ceannós,

1 nGailimh.

féad!

Bi cinnte 7 teirgí iteac go
bpeice dá a bfuil de :::

éadaí le h-aghaid an fheimh

le díol go han-raoí 75

tomár mac Suibne,

1 nGailimh.

Seo é an

[T.O.]

Comartha.

T. Díoltóir 7 a Clann Mac,
Luét Díolta Seor.

S. Díoltóir a cup an t-éad go ar
bun 1750, 7 cuiread ar éal na
ngaban burraí mbaile áta Cliaí
1784 é. Luét véanta fáinne an
claváig. Sgeal an fáinne le
fágáil 1 nairce.

T. Díoltóir 7 a Clann Mac, 1 Spáirí Liam, 1 nGailimh.

an halla leigis.

Spáirí Seata Liam 7 Spáirí Doimnic,
na Gailimhe.

Sac leigear ar feabhar 7 ar glóine.

Sean ó faoláin, L.P.S.I., Poiticeir

An rgeal veirí

a ríob

miceál ó máille

("Diamuio Donn")

naoi ngábad an gíolla duid

le fágáil ó

comluet oideacais na

héireann,

89 Spáirí Tálbot,

Dáile áta Cliaí.

Dá sgilling (glan) a luac.

Dume ar bit a t-éad is fearr "An Stoc"
uair, nó ar mair leir fuaspaí a cup ann,
ríobad ré 75 an mairbheann 1.

An t-áirí ó ceallaig,

Spáirí Doimnic, a 23,

1 nGailimh.

Trí an bporta - - 2/6 na mbliadain

" " " - - 1/3 na leibhliadain.

Mair le sac ábair ríobda a t-éad is fearr
na bpaíreap cuirear ríobda 75

tomás ó máille,

Coláirte na h-áirí,

1 nGailimh.

An Stoc.

canáir, 1918.

An Stoc.

Seo páiréap faeiltge ar fon faeilt
Connaeta agus tuigir faeilt Connaeta
sup ar a fon atá ré dá ríob agus dá
cup 7 geló. Ir páiréap ar fon faeilt na
héireann é fa méir go mbporóda ré
faeilt Connaeta le cadú leir an seoir
eile den cip le Clainne faeilt go hionlán
a cup ar a leir.

Ir páiréap é seo le h-áirí leigear-
eacta a t-éad is fearr na tuaithe.
Ir po-fada a leigear an faeilt go leig,
go mór-mór 7 gConnaeta, agus dá a luét
uairí anoir. Uireadair poiguma agus
uireadair tuigir na ríobneoirí leir
rim agus le n-a lán den bpaíreap atá ar
faeilt na ríobneoirí agus ní mór a leigear.

Ir páiréap é seo ar fon ríobneoirí Con-
naeta. Nil don eirge 7 don bpaíreap buada a
daint de Connaeta le faeilt ac nil don
eacta 75 mórán de muintir na eirge ar
faeilt 7 ríob 7 bpaíreap. Ir ionda-
rim mntleact atá 75 uil do leig fá láir
a bead ina h-áirí áirí don cip ar fao dá
scuirí 7 n-éirí. Nil don áirí den eirge

naé bfuilge dá dume nó dume a bfuil an
inntleact beirte leo, mntleact ba cóir a
beir 75 t-éad is fearr do na faeilt agus
naé bfuil fá láir.

Ir páiréap é seo le áirí Connaeta
agus ríobneoirí Connaeta a cup 7 geló ann.
Ir ar éirí atá eolur ar bit 75 poirí na
gConnaeta ar an luét áirí na ar na
ríobda a bi fa seirge le dá ead bliadain
anuar. Nil ná ar a seoir ríobneoirí. Ir
luca ná rim an t-eolur atá acu ar an seoir.
San áirí na ceol ní beir don bláir ar an
nfaeilt, agus ní beir don veallpaí uirí
ná rnar. Sin é an fáir a bfuil t-éad 75 na
eirge eile ar Connaeta 7 seoir na faeiltge
mar ir iontu ir mó atáir 75 cup ríob
7 n-áirí agus 7 seoir faeiltge.

Ir páiréap é seo ar fon ríobneoirí na
eirge. Táirí 75 t-éad is fearr do
ríobneoirí dá mbporóda an faeilt 7 ríob.
Beir áirí leigear eacta acu na bpaíreap,
uair áirí agus ríobneoirí agus eolur
tairí rim le meadair ar an ríobna a
t-éad is fearr. Ac eirí ead eile a
veanpa ní beir don mair ann agus ní beir
don tairí ar gnota an páiréap seo agus
ní veanpa ré an puo ar ceapad le n-a
agard é mair uirí ré iteac agus mair
leigear é ir sac t-éad 75 Connaeta a
bfuil an faeiltge dá láir ann.

An áirí a bfuil faeilt ríobneoirí 7 n-áirí a
leigear ir cóir uirí a leigear dá n-áirí
agus dá mair eacta agus don t-éad muintir
atá na mbaile. Cuirear ré 7 n-áirí uirí-ran
naé puo san poigant oideacais ar faeilt.
Cuirear ré an t-áirí 75 agus na ríob-
neoirí 75 eacta ar cuppaí an t-áirí.
Veantpa ré faeiltge an aora 75 agus
faeiltge na ríobneoirí a fnaidat un a
eirí. Beir poigant ar leabpa ar t-éad
agus eolur ar an ríobna ar an t-éad eile.
Go t-éad an dá fnaidat le eirí agus go
n-áirí na t-éad ní beir don faeiltge
na mair ann ná faeiltge a mair rnar
uirí.

Táirí-ne, luét an páiréap seo, fá ríob
ar n-áirí a veanpa ar fon faeilt
Connaeta ac eacta mair eirí dá ríob
a fágáil uair. Ir mair buille an don uirí
agus mair bpaíreap rim oiríobda mair le
eacta eirí t-éad is fearr an ríobna arir
san an ball acra a beir veanta. Ac ní
buillí t-éad a iarrar rim ar donume
buaíad ar fon an Connaetaí fá láir.
Tá eirí don eirí 7 bfuil ir tairí fa seirge
a cuirear ríob ar eirí den páiréap. An t-
eirí ríobneoirí eirí ar eirí an páiréap.
Beir ríob agann go n-áirí ré uirí
nó b-éirí dá uirí. Sin eirí a t-éad
ré congnam uirí agus ir eirí é a mair
uirí agus eirí bpaíreap ar an bpaíreap
le linn ama.

Mar t-éad is fearr ead beir luét agann
rim an t-éad a cuirear bpaíreap ar ar
seoir eirí. Píopa mair faeiltge ar bit a
cuirear eirí naé ré iteac agus
mair fáirte. Dume ar bit a bfuil píopa
den t-éad rim áirí mair ríobna ar na ríob-
neoirí é nó áirí, cuirear ré eirí eirí é
agus beir glacaí agann leir agus eirí-
eacta do réir na ríob. A faeiltgeoirí
agus a ríobneoirí na eirge, rim cuirear
fáirí, poigant na eirí le t-éad
faeiltge a cup eirí agus dá ríob agann
naé leigear ríob fáirí ann.

Dume ar bit a éannaíocht an Stoc
tá ríob agann go leigear ré é agus go
leigear ré ó t-éad go veirí é. Leigear
ré ar ríob agus ar nuiríocht go hionlán
eirge ful dá t-éad ré a bfuil.

Tomár ó Caíain, Lón-Ceannairde.

sráid na siopaí,

— 1 nGailimh. —

Díad, Tae, 7 fion ar feabhar.

A3 díol coirce ar imeall na ríonnuirdeact.

Sgéat fíor.

Sean-feap tanaid liat a bi 'na cónnuirde as ceann bóicín uaignis, i 'steac beas fuarac, falac. Bi ré cpoideamail láirip nuair bi ré in' fear ós aet luid an raogal go cuaird air, agus bi ré annim rinte, san neart san bpiis ann, ar leabair a báir.

Bi ré as cónnuirde annim leir na bliad-antaib agus ní raib fa teac leir, ó caillead a bean, aet beirt ingin, agus bi dume acu 'na n-óirig! Bi glór láirip aige agus gút breas ceolmar. Bi caint mall, rígin aige, agus tpaóna breas ciim, bíor, a gút le cloirceat ar gac taob i bpa uair.

Bi fear ós 'na cónnuirde ra cónnuirde-act agus bi ré 'fém agus mo dume boet an-mór le céile. An tpaóna beannuigte reo, buail reipean irteac go dtí an sean-feap. Bi an sean-feap rinte riap ar a leabair agus é go las pann, aet bi a meabair agus a cuirgint aige, agus reo é an cónnuirde a bi iorip an sean-feap a bi i mbéal an báir agus an t-óis-feap láirip a bi ar taob na leaptan.

An Sean-feap—"So mbeannuige Dia duit, a Seán, tá fáilte rómat!"

An fear ós—"So mbeannuige Dia ir Muir duit, a mheil. Cé an caoi a n-aiugeann tú tú péin mui?"

An Sean-feap—"A, a mheil ó, tá mé péir leir an raogal ro agus ir gearr go dtéir mé or comair Dé. Bi tú go maic dom i gcónnuirde. Nac cuimhin leat an tá d'iappar opt an páirce beas tall a tpeadad dom, agus an ríol a cup."

Bi rin ran eaprac, agus vudairt mé leat an uair rin go mb'éirip nac n-iappair opt arís coróce an obair céana a déanam dom. B'fíor an focail dom é. Ní ra raogal ro a beap mé nuair tiocpar an t-eaprac arís. Tá báir breas coirce ra páirce rin anoir. Ba maic liom é díol put dá bpa mé báir, ionnur go mbeir aigeas ag Sínead an cpeatúr, le gléar tóir-ram a folácar agus an cónna a fágail le mo cup."

An fear ós—"Aet cá b'fíor duit, a mheil, go bfuil tú as fágail báir, b'éirip le Dia go dtiocpa uair."

An Sean-feap—"Ní tiocpa mui, agus táim lán-tráirte le toil Dé, aet ba maic liom marpa an coirce reo a déanam put má gcuirtear ra cpearóis mé. Tá Sínead ró-fimplíde agus meallpa na cónnuirde mo páirce breas coirce uairi ar aigeas fínac éigin aet go mbi mife iméigte! Táim réin ró-las le marpa maic a déanam. Bi Sean breacnac amro inóe, agus nuair eus ré paol deapra go raib goad an báir opt, leir ré ar réin nac raib ré páirte tar dá púnta deas a tabairt ar an ngaird. Eir gup táirg ré ceirpe púnta deas dom air coicéigir ó rom! Déapra mé ar na ceirpe púnta deas duit-re é. Ir dume cneapra tú agus tá fíor agac gup piú an oirpeo rin é. Tabair an t-aiugeas do Sínead, mar ní beir aon gnó agam-ra arís coróce re."

An fear ós—"Déanpa mé amair, bíor ré 'na marpa."

An Sean-feap—"Mo feact mife beannact duit, le do beo agus le do marp. Bi tú do-deas-cónnuirde i gcónnuirde dom agus eirpe Dia le mo gúirde-ra ar do fon agus cúiteóca Sé an gnóim reo leat. Ní imirde ná mifuan- near opt anoir. Tá mé péir duit or comair Dé agus tá mé cinnce go breacra Sé go tpeacrae opt tar eir ar eir mé díom de raogal cuaird, b'pónac."

Fuair Miceal báir an oirde rin. i b'fíor Dé go raib a anam!

PIARAS MAC CANA.

Seilg.

"A Doirpe Tuirc díir, ir fada riap tú, ir fada ó'n ngealaig ir ón ngrén tú, ir fada ó mneac na mná léir' tú; agus ir mór m' ampar gur fada ó Dia tú."

Már fíor do na rígealtair ir i nDoirpe Tuirc nó i nDoirpe eicint mar é bi fíonn agus an fíann as riadac lá nó gur tuit an oirde optu, agus iad ar tóirann an tpeirde báirde. Oirde dúb, dórca a bi innti, agus ir iomda polt agus at-poll, rcpait-ghiozair, agus polt cuatpaise ar cuireadap a geor ionntu san fíor acu cá pabadar as out nó cá pabairip. Tamall fada dóir ar an gcaoi reo nuair cónaiceadap rcpur beas bíreac i bpa uair agus ní i ngar dóir agus tpealladap air. Ní raib fa teac aet boctáim fuarac go leor le breacnac air, agus nuair cuair na fíanna irteac ní raib le feiceat acu aet sean-feap cpión, liat agus é 'na fúirde ar taob den teirid, uan caorac ar an taob eile, agus bopó i láir an upláir. Com liat ir táimig fíonn irteac, fear an sean-dume fuar, bíorpuig ré amac é péin, agus d'fáilteis rom fíonn agus rom an fíinn.

"Céad míle fáilte rómat, a fínn mhe Cumail," ar reipean.

"So maire tú i bpa," arpa fíonn Mac Cumail, "aet cé'n caoi n-aiugeann tú mife, óir ní aiugeim-ré tú?"

"Ó!" arpa an sean-feap, "tá cáil agus cliú fínn mhe Cumail leatnuigte ar puo na héipeann," agus tpeabáim an sean-dume ropair do na fíannaib le fúirde optu. Aet nuair fíleadap fúirde fíor d'éirig an t-uan de léim, agus tpeapais na rcpóir ó gac uile mac mácar acu.

Síleadap fúirde fíor at-uair, aet punne an t-uan caorac an cleap ceudna leó. Ar dtúr fíit cuir de na fíannaib gur as pléapaca dó péin a bi an t-uan, aet nuair tpeapais ré na rcpóir uair an dapa nuair bi ré tar a beir 'na gneann; tpeuig an fúit as coirpeo ionntu, agus ní raib fíor'cé acu ir tpeirge a bead i mumeal an uam.

Bi cáil ar fíoll Mac Móirne go raib ré i meap na bpeap ba láirpe den fíinn, agus uime rin d'iapp fíonn air a duit agus an t-uan a ceangal. Rug fíoll ar an uan caorac agus rug an t-uan caorac air, agus bi cor cónnuirdeact' acu go ceann tamail, aet ra tpeirpeo leas an t-uan fíoll ar fíatpacaib a d'poma, agus ir maic an tamail a cáit ré annim san motú nó apann.

Bi Conán maol mallactac i láirip, agus baó é an dapa fear é ar iapp fíonn air an t-uan a ceangal. Ir iomda mallact a cuir Conán ar agus é as fágail bapóirge ar an uan, aet dá gíorpaet dár fear fíoll don uan níor fear Conán an fáir rin réin. Cuair dume agus dume eile den fíinn as cónnuirdeact leir an uan, aet punne reipean an cleap ceudna leó uilg; agus ra tpeirpeo d'éirig an sean-feap cpión liat agus ceangail ré an t-uan san rcpó ná anpó. D'iapp ré ar an fíinn annim fúirde fíor eun buirp agus fúir. Agus ar an nóiméad ceudna buail óis-bean uapal, áluinn aniar ar reompa agus gléar ri toga gac bíor agus poza gac víge don ríuas go léir ionnur go pabadar go páirte ro-meannnac san mópán moille agus fonn cainnte optu.

D'fíapais fíonn Mac Cumail den tpean-feap ciapó é an t-uan caorac úo a tpeapair an fíann ar caoi náir tpeapair púim púime rin iad, cé'n buair bi aige; agus cé'n bpiis bi leir réin le go raib ré i nton an t-uan a ceangal, puo a cinn ar an b'fíinn.

"Inneóca mife rin duit," arpa an sean-feap. "Ir é an t-uan caorac rin an Saogal agus mife an báir; tá an báir i nton an ceann ir fearr fágail ar an raogal réin."

"Imirde ar bír anoir a iappair ríu geoda ríu i," aetir an báir.

D'iapp fíonn Mac Cumail fíor, d'iapp Oirp réin na fíirdeacta, d'iapp dume eile

puo eile, agus d'iapp Diapmuir an óis-bean táimig aniar ar an reompa.

"Ní péirip leat i rin fágail," arpa sean-feap, mar rin i an Óise, agus ní péirip le dume i beir aige aet aon uair amáin—bi ri agac-ra ceana."

Bi ré 'na breacnac lae an uair rin; d'éirig na fíanna fuar, d'fág an boctán ádais buirdeac beannactac, agus tpealladap go dtí n-a n-áirip réin.

T. Ó R.

Fáinní.

má tpeapais fáinní uair rípiob eugam-ra 7 cuirpeo eugac léabpán a bpiige tú gac eolap i n-a tpead ann. Tairbeapra ré uair an caoi le aigeas 7 aimpir a fágail 7 tpeirpóir a fécáim.

S. faller, i nGailim.

éadac gacbealac ar fepap le fágail ó p'romsias mac donncada 7 a com,

: : 1 nGailim. : :

A cuir olúcar i gcónnuirde le déantur na héipeann a cup 'un cinn.

An Teac ma labairtair fadéir.

S. Ó fáirig 7 a dom,
teoranta,

—Díoltóir 7 Reacadóir,—
Tae, fíonta 7 uirge beata,

foirgíonta ceannaiugeacta,
na fíallime.

Tá cultai 7 cotaí móra nac
: bfuil páir i na gíonn as :

Antoine ó Riain,
sráir na siopai,
: : 1 nGailim. : :

An "Lucánia."

már maic leat roctar maic a punnead i
népinn rípiob eug

domnail uabacalla, i muis nuadac.

ní aon tpeirp na cúir a bfuil níor mó
eapirde fadéalac le fágail ann ná as

A. moon, teoranta,

a díolap cultai fear, hataí ban 7 gac aon tpeirp
éadais fepair d'fear, bean, nó páirpe.

foirgíonta eglinton, i nGailim.

teac aoirdeacta. mná uí bacáin,

Ceapnós Pappell, baile áca Clia.

An bíor 7 an beo ir fearr 7 iad rin fapirig 7 le
fágail ar a luac.

Tá eile fécáim ra teac reo.

An Teac a bfuil cliú air le hagaró
Tae, fíonta, díoltair 7 inreap Tigé.

•••••

m. breacnac,
sráir áro, na fíallime.

Ceannuig éadac ar bír tpeapais uair
as tíg

comair uí caatail,
1 fíallim,

áir a bpiige tú luac do cuir aigeo.

teac na h-olla

sráir na siopai,
: : 1 nGailim. : :

: Cuirig le déantur na : Cultai ó 50/-
héipeann 7 páirp aigeas. : go dtí 80/-

CÚRRAI AN TSAGAIL.

(Mar o'fás ré láma an Chonuirgeora).

COMAIRLEACA SASANA.

Níl don lá ó tóraí an coisú tarrainnt ar éirí bliadna go leir ó foin nár mar-buigeadó ircead le céile ré míle fear gac lá acu, san camt ar an méir a gortuigeadó agus a bheir éalannac ar fear a rasoil. Ir móir an mórtaibail atá ar uactarain na náirín a cuip an coisú ar bun agus ir móir an mórtaibail a bheir ar an té a coimneócar ar bun é lá tar an gceart. An ríogaet atá as gnotacán atá a fáit den deacair uipéi le a bfuil pl a caillead leir an rgeal iorip fíir agus maoin, ac cé'n éadail rin ac an ríogaet atá as caillead leir san rúil le gnotacán.

Bí marghaídeat ar riubal iorip uactarain Sapanas agus uactarain na. Gearmáinne an mí reo caitead ac níor deapnaó don ríreóeac. Bí Sapanas, an ffrainc, an Rúire, agus an éadail i gcompar le céile san don ríogaet acu as déanam ríreóeac go n'óeanaíor ar fear i geardeat é.

Tuipis an Rúireac den tpoir agus uubairt ré go n'óeanaíor ré péin ríreóeac, go raib neart dá cuir fear marb agus san don balactail aige ar, gur mó an rgeat a beo ar agus an ceann paol tuilleam fear a caillead ná a focat a bpuiréac. Cuip ré rgeal as an Sapanac go raib ré as éirge ar an gcoisú agus tug ré rpar reatmame do le teact ircead ra marghaí. Níor táinig an Sapanac ircead. Tá ré i gearce go bpuir an Sapanac é péin tair-rsint maic ón n'gearmánnac, rgeatam poim an trát reo i n-uipar agus, nár táinig ré ruar uipéi. B'péir go bfuil a fáit airméala anoir air nár táinig. B'ail leir an gearmánnac a coisú ac níor éirge leir den iarrairó rin.

AN CEARBAC.

As rúil le cúití a míleat an cearbac agus ir mar rin vo cearbac Sapanas é. Feictear do go n'gnotóca ré cluice éigin agus tá ré as bpuir geall eile a cuip, agus níl don geall dá scuipre ré nac ead ir goipe a padar ré dá bpuiréac. Tuilleam fear a ceapruigeat uair, tuilleam aipiró agus tuilleam coróar a déanam, agus ní mipe leir dá gceacac ré Sapanas leir an rgeal. San camt ar éirinn. Mar o'abruigeat an fear pava ó "ir fupurpa 'back' a pád ac cá bfuil na caoiris." Tá na caoiris as éirge sann. Ir cuma rin leir an gcearbac é. Pava' gearpa ré caoiris le tiomaint tiomaint ré iad. Ac ní fáigtear na fíir le bpuiró i gcomnuiré. Ir luša ná rin a fáigtear le tiomaint iad.

ACRANN.

Tá an beaca sann i Sapanas agus ir gáinne beap. Ir iomda acpánn a tarrainns gann-tam beaca. Bí ri ma cionnriocair le acpánn móir a tarrainnt ra bfrainc tuair-im' ceao agus veic mbliadna ríreóeac ó foin ar caillead na céaoa agus na mílte mar geall air, agus ca bpuir nac uair-neóeac ri air é.

píteal.

CAOINEAD DO TOMÁS ASAS.

1. Orde Sgoile agus Saigdiúir Cróda de arin na héireann vo fuair bap le h-anró agus le h-ócar pava i látar fíall cruat-éiróeac san truas san tairé i bpuiróin uopéa i mbaile áta Cluic i mí meadóim an fógmair agus i mbliadain an Tigearna a 1917. Go nglaca na naomh agus na h-angli éicu pan ápur naoméa é.

A Tomáir Ágar ir tú cúma na tpe, atá vo deap ar lár ir tú imtígce coróce, atá gac doimne as pád go bfuil cupad claoiré, atá bpuir ar ead, a leomán a beir finte.

atá cúige laigean go veimín voó' cáoinead, atá cúige Muman pá bpuir san aoidneap, atá cúige Connact san binneap san bpuir asat, ar cúige Ulaó ar mipe le cáoi duit.

atá fíanna fáil go clac san éiróeac acu ó cuala an tairis go padair-ré éiróeac, atá cúir gearpáin acu mar bí tú uilip vo gunna in vo láim, cé daimpead ríot é?

atá epaob ar lár dá gac géis ra tpe reo, nac scuipiró blac go bpuir air vi, ir i ceanga fáil atá in mo rmaomte, o'fár le Tomáir an fear o'fan don bpuir ann.

Nac cruat an cap ir nac uubac-éiróeac fup rpuall an bap cóim luat vo vo uipir. Nac móir an páram vo fíallair tior tú, 'S nac dealb epáiré vo Cáit ní uubir rin.

Ir lútmair láirip, ir cumta bí tú as gabáil na rparé bpuir cópac bpuirómar, da geat vo fáiré ir nac tú bí líomta, acé anoir acáir tndíre ir tiombad mo éiróeac tú.

Ir fear vo feinnpea popt ar pib uimn, ir ní veiré ná tabapá dón nó laoi uait, tógpa an ceo 'pan ghuaim den intinn, nuair gearpa éugac an bóg 'pan veirólin.

Tpoir na Carga ní padair péin taob léi, vo bpuir as gabáil an bócar go uci i, buail in vo dail móir-pluag píteap, ar ní pú a dírean an méir nár uirigir.

vo bpuir tar fáile vo cime uipreac, níor tugad bap le hupcar uian uuit, vo bí bliadanta epáiré ríreóeac ríor uuit, ar na píteap rárta nac gearpa coróce.

acé o'epir pú-pá inpan tpe reo, agus ir na Stáit bí buile ar dáime, ní raib don pagáil go uabapá an epion tall, gaoilead plán anall air tú.

vo bí fíalla lán-ríot ir an díme píteap, da móir an gáim leo tú feicéat rgeailte, bí a gcluar go h-ápo as fupreac le caoi opt, sé Cnoc an ácar bí acu mar ríon uuit.

ní pava bí tú inpan bpuiróin, nuair a uub vo éiróeac le gáim ir cuibe ann, ní tabapáiré uuit ceap cime tpeac, ná fop don ceap acé an ceap nár cáom leat.

Annpin mar málaip ar an gcpíoc reo, níor veim tú claoiré léi ná fop don ríreóeac, fíu gpeim bí ná veoc níor uirigir, ná fíu rop tuige ní raib vo luige air.

vo bí luic an Capleáin uap ríreóis san cuimne go padair-ré clac lag tpeit san bpuir ionnac, da cuma leo pú cad ba éiróeac uuit, iad péin plán teann, tupa pann lag finte.

vo bí uocúirí gac lá vo' coimveacé, níor veim tú gearpáin le uime uíob pú, níor cuip vo cap don truas 'na gcpíre ir ríis, gearpáir an bap pá a uabapá ríor uíob

nuair nac raib don fonn opt ríreóeac, ir tú láim le beir san clac san cuimne, le fuadap foprac ir le meapbail uic uuit, cuiread opt an lón nár cuibe uuit.

liadóba, leatpá, rparac, rparóilead vo plobán réir o' uactar go h-íocet, ar t' aedair ir vo rgeap bí veanta iorbaip, as uocúirí ba gáim ra tpe iad.

uic agus deacair ar ar líon-ra nár veim ceap éigin o' ar maoin, uic agus deacair ar na uirigir, vo veim an éreac tar gac éreac go uci é.

áireócar tior é, áireócar tior é, áireócar in gac áit ir ríogaet é, beir gíota ríreóeac in gac tpe air, 'S luic an Capleáin ríad beap tior leir.

Stadain feara vo canad na laoi reo cé gur beag mar tairéit dom' rparáiré gpoiré é, vo tug ré fuil a éiróeac dá tpe bpuir ní bí acé uimn-ne ir cá móir uimn gupde vo.

míoclás tóirín

CEARBALL Ó DÁLAIS.

Bí ir na Caonacáir pava ó foin fear a uugad ríad Tóimí Móir Ó Dálaig air.

Blaócar "Keenagh" ar na Caonacáir anoir. Tá ré i na baile beag ríreóeac imeap na ríreóeac atá comgárac vo énoc Néirinn, ar an taob tior vo. Bí rpuir mac aige agus ir Cearball bí ar an mac ab óige acu. Cuiread Cearball go claoiré le beir 'na rparé acé mar rpuir ré as ól ra gclaoiré cuiread abailé air é. Nuair a táinig ré abailé tpuir ré as ól ra mbailé agus uubairt an beir deapbáiréac le n-a n-ácar a cuir péin vo rpuiréac a tabairt vo Cearball agus "luat nó mall" a déanam vi. Rinne an t-ácar amlaí agus tpuir Cearball as ól air. Nuair a bí veiréac ólta aige acé oet bpuirínn veag cuir ré go teac an óil agus o'ol an méir rin.

"Tá veiréac ólta anoir agam," ar rpeiréan, "agus imteóac beal mo éinn agus ní fíllpeac go teac m'ápa coróce!" "Ó cápla go bfuil tú as imteacé," uubairt fear a' tpe, "reo ríillings uuit le h-ácar an bócar."

O'imeis Cearball leir agus buail ré an bócar gur capad ríreóeac boet leir. Táinig ciot móir fearpáinne optu agus cuadap ar rparéac. Conaiceadap enap móir uopéa as teact anuap ar an rpeir agus amac ar an gcap táinig cap a tpuir as ite i ngar don buin a bí taob ir ríis den claoiré.

"O aile," ar an ríreóeac boet, "fear nó bean ar bí a u'óiréac bainne na bó rin ful a mbailéac an gáim vo ní bead pú ar bí vo-deanta air. O'imeis Cearball agus níor ríad go nveaca ré go t an uime uapal uap leir i agus o'íarr ré obair ar an uime uapal. O'fíarrpúis an uime uapal vo céap a bí ré ábalta a déanam. Uubairt Cearball leir nac raib ré ábalta tava a déanam acé go raib ré 'na ríreóeac maic.

"Ir tú ceapruigeat uaim," ar an uime uapal, "as mínead mo éinne."

An uap a meap Cearball go raib am na bó ir ríis uíob ré as tabairt áire vi, agus nuair a fup ri an gáim cuir Cearball agus tarrainns tpe ríreóeac ar a cuir ballán agus o'ol.

Com luat agus bí amirp Cearball caite, uubairt ré leir an bpeap uapal go mbéad ré as imteacé. Uubairt an fear uapal nac mbéad agus go uubairt ré a mgean le rparé vo.

Lá ar n-a bárac bí Cearball as rpar-teóiréac ar an tpuir agus táinig uime boet cuige as iarrad veiréac agus tug ré rin vo.

"Gad rreac annreo," arna Cearball leir an uime boet, "agus rairbeapá an bean ir bpeagta i Néirinn uuit."

Cuair an uime boet ir rreac go bpuir ré an bean as agus nuair a conac, epait ré a ceann. Níor labair Cearball go nveaca an uime boet amac. Lean Cearball amac é.

"Cé'n fáit," ar rpeiréan, leir an uime boet, "ar epait tú vo ceann?"

"Tá fáit agam leir," ar an uime boet. "Tá ri tior i gcuige Ulaó an bean ir bpeagta i Néirinn—mgean tigeapna."

Com luat agus cuala Cearball rin o'imeis leir agus níor ríad gur ríreóeac ré Cúige Ulaó agus fuair ré an tigeapna as déanam capleáin móir vo teac. Sul

táinig sé i láthair an tigeapna gléar Cearbhall é féin i gcuilte paor-cloíche agus ceannuis oir agus liagán. Ansin cuairt agus d'iarr obair ar na cairleoirib agus fuair obair uachtu.

Bi sé mall ar maidin agus d'iarr sé ar an máistir cearp a bheo sé deánamh an fad is deoir as a mbuiceaparta. Dubairt an máistir leis a bheo as deánamh caite agus dá eapball agus caite eile san don eapball ar bit ar an mballa.

"Teacht do bheo bi cat agus dá eapball deánta as Cearbhall agus cat eile san don eapball ar bit agus cuir sé iongnad mór ar na fearaib. Nuair a donaiseadar an obair, cuairt dume irteac fá comne an tigeapna go bpeicead sé i táinig an tigeapna cuicu agus nuair a donait sé an obair cuir sé iongnad air: "Deirim-ré," ar reirean, "cibe sinne reo sé an máistir i rith é agus ní fear ar bit eile."

Cuairt an rgeat irteac gur cuila an deán as é. Táinig si amac agus com luac agus donait si Cearbhall agus si spád dó; agus mar an gcéanna tug reirean spád di-re agus dubairt "do fhuilpaim i gcomnuide leat, a Eiblin, a puam!" (nó "feoilpaim féin na samna leat, a Eiblin, a puam.")

Sgatham 'na dioráim bíodas as triall le n' imdeact. D'éirigh leobta ar veiread tiar agus d'imtiseadar ansin oirde fneacta ar péire capall. Cuairt an t-arm 'na ndiort agus ceapad iad. Cuiread Cearbhall i bphiorún agus tugad ipe abailte. Ní raib sé i bfad ra bphiorún nuair a d'imtigh sé ar agus ceannuis cuilte dialla-dóra agus níor rtao go nveaca sé com fada leis an mbailte céanna a raib an tigeapna ann. Táinig sé com fada le dume uapal agus d'iarr obair air. D'farrpuis an fear uapal de céap a bi sé abailte a deánamh. D'fheasair na raib sé abailte tava a deánamh aet diallaveaca le n-agaró capall.

San am sin ní raib a fíor acu céapó dialla, aet nuair a donait an dume uapal cé'n úráio a bi ra dialla bi meap mór aise ar Cearbhall.

Cuila an tigeapna go raib a leitéio d'fear ceirde as an dume uapal agus dubairt go gceitpead sé teact cuige féin. Táinig sé cuige agus ba gearr a bi sé as an tigeapna nuair a d'aitin Eiblin é agus ba goirú gur imtigh rtao air.

Tionntuig Cearbhall siar na cuirde bi ar na capallaid bi leobta agus farrpuis sé ar an arm a gceapad. Cuir Cearbhall air fean-culait éadaig agus cuir Eiblin fean-culait eile uiréi agus bíodas as iarrad veirce ar fud na héireann agus níor rtao gur fpoiceadar Catair na Maic. Táinig long irteac go Catair na Maic; bi máirnéalaic ar an luing agus coruig sé as cógail neirt ar an gcéid agus dubairt na raib fear i gContae Múigeo a bi abailte an neart a cógail aet é féin. Bi Cearbhall 'na fearam ann agus an tfean-culait-éadaig air agus maidé 'na lámh aise agus é ar éirí.

"Díor lá 'mo faogal agus cógfaim é," arpa Cearbhall.

"Ara! an tupa a fean-dume bacais," ar' an máirnéalaic.

Caite Cearbhall de a fean-cóta, rug sé ar an neart, cóg sé é agus d'iarr ar an máirnéalaic tionntú caite go gcuiread sé an neart ar a d'ruim.

Siúdal an Cairtín anall com fada le Cearbhall agus éarait lámh leis. "Céad fáilte pomat, a Cearbhall úi Óalaig," ar reirean, "ir tú atá ann. Ní cógfaid don fear eile an neart aet tú. Bí m mo cuirdeacta i gcuilte."

Nuair d'aitnig Cearbhall go raib sé aicnighe níor rtao go nveaca sé go vti teac na ríotmaor agus gur tug sé é féin ruar. Bi dá míle punt de luairdeact le fágail as fear ar bit a ceapad é agus dubairt sé go raib sé com maic dó féin a faorú.

Tugad Cearbhall agus Eiblin ríor ar air go Cuige Ulaó; cuiread Cearbhall i bphiorún agus tugad ipe abailte nó go

ótáinig lá na triála agus d'farrpuis an bpeiceam de Cearbhall go cé'n gléar maicteactam a bheo aise do mnaoi uapal.

"An cógfaid dialla-dóir bean uapal," arpa Cearbhall.

"Ní cógfaid," ar' an bpeiceam.

"An cógfaid paor-cloíche bean uapal?" arpa Cearbhall.

"Ní cógfaid," ar' an bpeiceam.

"An cógfaid fíuileir bean uapal?" arpa Cearbhall.

"Ní cógfaid," ar' an bpeiceam.

"An cógfaid," arpa Cearbhall, "fear meadair éinn, pinn agus lám?"

"Cógfaid," ar' an bpeiceam.

D'orpuig Cearbhall uilleóg páirpéir a cur cuige. Cuiread cuige páirpéir, peann, agus dubac. Cuir sé an peann i ladairicín a coirde agus rípiod na react oteangtaca ar an bpáirpéir. Nuair a léig an bpeiceam é, "Ar m'focal," ar reirean, "cógfa reirean mna."

Tug an tigeapna leis Cearbhall abailte. Táinig an fearar lá ar na báraic agus pórad iad.

(Cíot.)

miceál mac eacmarcaig.

Tír na n-ós.

ROINN NA BPÁISÍOÍ.

Duaisianna.

Tá luac an páirpéir reo fá péir duaisianna a' tabairt do páirpéir ríonle ar uet leirín nó airte fíeailte a rípiod. D'earpar duair don buacail nó don eailín ir fearr a rípiodfar leirín fíeailte ar ceirt ar bit de na ceirteanna réo:—

1. Saogal iarraine, nó saogal feilméara.
2. Áit-comnairde an páirpéir.
3. Cé mar táinigear an páirpéir reo leat.

Caitead veapad a teact ón máistirín nó ón máistirínear ríonle gur páirpéir ríonle a rípiod an airte a tiocpar. Má bíonn don raic leis an airte cuirear irteac ra Stoc é. Caitear an "coupon" reo ríor a gearrad amac agus a cur ar air eugann leis an airte. Bíod na hairtí ar lámh agann an céad lá de Máirta.

Duaisianna speisialta.

Béid dá duair fá leir le hagaró na bpáirpéir atá a dul ar ríonle go ríonle beala-dangin. Bean an Dpa. Ó heactigheirín (Mrs. Dr. Hearne) a bhonn na duaisianna reo. Tá fáil agann le duaisianna eile fá leir ó cáirde linn i gcomair ríonle nó i gcomair ceanntair áirpí.

Dume ar bit ar mian leis duair a tabairt rípiodad sé euganne agus cuiread sé i n-úil do na páirpéir atá i gceirt go bpuil duaisianna le fágail acu-ran ir fearr rípiodfar ar ceann de na ceirteannaí reo tuar.

Tis le dume ar bit a poğa duair a tabairt, aet reo iad na duaisianna beap le fágail as na páirpéir ir fearr ar fad agus as an mbeirt ir fearr i ríonle beala-dangin:—

An Céad Duair: An páirpéir reo go ceann bliadna.

An Dara Duair: An páirpéir reo go ceann leir-bliadna.

LUAC BUAIOTE DUISIENNA

Seo iad na páirpéir a buair duaisianna an mí reo caite.

I

An Céad Duair (An Stoc go ceann bliadna)
Amgeat Ní Tuatail, Sgoil Eanáic Meadom

An Dara Duair (An Stoc go ceann leir-bliadna)

Tomár Ó Dubtaig, Sgoil Baile An Cláir.
Seact n-airtí véas a cuiread eugann.

Comórtar fá leir i gcomair Sgoile Eanáic Meadom.

1. Ame Ní Suileadám.

2. Miceál Ó Ceallais.

Oet n-airtí a cuiread irteac.

III.

Comórtar fá leir i gcomair Sgoile Deal áta na mbreac.

1. Máire Ní Máille.

2. Nóra Ní Coirín.

Oet n-airtí a cuiread irteac.

Bi duaisianna fá leir i gcomair Sgoile Deal a' Damgean aet níor cuir éinne irteac oiréi fuaramar beap airtí ó Clócar na Trícaire i n-uactar áirpí aet táinigeadar irteac mall agus níor fíeada-mar iad a cur ra gcomórtar.

Tá réim breas veaisianna dá leagan amac as curó dár gcáirde le hagaró ceanntair áirpíve agus ir dóig go mbeid a lán eile as curó linn rui i bfad. Mola-muid dá leiréio cur le céile agus veair nó dó a tabairt i gcomair papáirte nó ceanntair. D'earpar sin ná duair i gcomair ríonleanna fá leir. Ba maic linn fíeipín níor mó ná don airte amáim, nó cupla airte fágail ó gac don ríonle.

BRIATRA PEASA.

Ní clumtear i ndiort béil dúimte.

Sile na puadca sile san buirdeac.

Sé Dia a raicigear

Den tronar a-beit as iarratar ac don donar a beir dá fheasairt.

Fágann cor fíuilaic marlaó.

Dail agus beannú oir agus an baile a' bpeactú oir.

Ir fearr an cú a fíuilaic an t'páirpéir ná an cú a builaic a ceann ma cúib.

Ní fíor cé ir luaité epoiceann na fean-cáorac ar an bphais ná epoiceann na cáorac óige.

Murad fíu airgead m do póca buail an bótar agus ná bi linn

Ní bíonn dume epionna go vteiró beap ma agairó.

Ní raib go dona ann ac fear san copán.

Béid rínn eapad eile san don rímeap.

Ir fearr "reo é" ná "cá 'il ré."

An té naic gcuirpe ríuom cuirpe sé dá fíeim.

Ní raib mé féin ariam san an comneall ná a hugoap.

AN SEAN TEAC.

A cuiread ar bun i 1864.

Tae, Cairé, fíonta, Uirge Beata,
ar feadar

Ó Léanaicám,

an ceannós. : : : : i ngailim.

COUPON.

An Stoc,

m eanáir, 1918.

An maic leat clóóireadú mairt
ar aipeasó réarúnta?

Tis linn nua ar bié ip áil leat a
éip i gclo go veap taitneamác.
Cuipimio i gclo óit bíllí, tuair-
irgi, leabhráin, liortaí, etc.

An "Galway Express"

Liam Ó Corraoin 7 a mac,

Fuinneoirí 7 Lón-Ceannairde,

1 SRÁID DOMINIC NA GAILLIME.

Ó heipeamóin.

Carranai 7 Gluairteáin 7 Gléar roéaríde.

SRÁID EIRE NA GAILLIME.

Séamus Ó Bécáin

Ceannurde Suail 7 Iomcupóir.

SRÁID MEADONAC, NA GAILLIME.

Tá an tae ip fearr i gConnacra 7 go leor neise
eile atá maictead le págal i n-
ois.

monica níc Donncaída,

SRÁID ÁRD, NA GAILLIME.

mac ceapra 7 a clann mac.

DACTÓIRÍ 7 DEASDÓIRÍ,
GAILLIME.

Ó coirbín.

Uimhir 7 Sae Innead Tige.

Cliaa 7 céadtaí, leapú
rreimhla.

Baris Slag.

GAILLIME.

TÁILLURÁCT.

Báitéar Ó Cuanaicáin

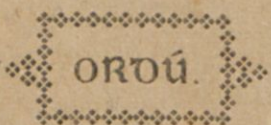
Táillur 7 Tuigheavóirí Iol-rsol,

44, SRÁID ÉILE DARA,

baile áta clia.

Labarcar Saedilge annreo.

AN STOC.

Do'n

atair ó ceallaig,

Spáio Dominic,
na GAILLIME.

A Capa,

Cuip eugam — coipeanna
ven STOC.

Amm

Seolaó

Muinnitir uí Annpacáin

384 bótar CIORCALDA Ó TUAID,
baile áta clia.

A Swordsman of the Brigade - 3/9

Irish Heroines - - - 7d.

(Tá na leabhráir po raeir éipio an bpoir.)

Ar é míceál Ó hAnnpacáin do marbuisgeo le
linn an éairg 1916, do raeiríod iad.

Sae cineál laedairí dainneann le éipinn
le págal annpo.

Na leabhráir Saedilge ip fearr le

hagaró Sgol Connacra 'riao

Leabhráir Cúeulainn ar mho Óipead.

An té a raeiríod iad éirí ré bliadanta ag mún-
ad Saedilge i raeiríad náirínta 7 i raeirí-
ad Saedilge i gConnacra 7 i raeirí Connail.

Le sae uile uéarí págal raeirí raeirí 7 pá

Dealó-eairí Cúeulainn, raeiríod an múniteora

7 tioneirí sae raeirí raeiríod raeirí ag

Cló-Óipead Óm Dealgan, Dún Dealgan.

Clóóirí Saedilge, beapla, 7 luét Déanta
Ticead 7 Suatantap.

Tomar breaicnac,

Lón-Ceannairde.

AN CEARNÓS, 1 NGAILLIME.

Beirí fáilte i gConnairde poim Saedilgeoirí
ag

TIS DOIDEACRA UÍ CACAIN,

AN CEARNÓS : : 1 NGAILLIME.

Tá sae emeál raeirí le págal
ar raeirí ó

míceál mac coisdealó, 1 NGAILLIME.

ROSC CATÁ SAEDIL.

the soldier's song.—É in a éairí raeirí
ceól ip áiríán, agur oipeamác don
riao. É i nSaedilge, com maic. 1/1
an coirb, raeirí poir.

whack pot the bottle.—Áiríán ginn
i mbeupla. An raeirí céanna a veim.
É oipeamác do ceól an raeirí. 1/1 a
coirb.

Seobairí luét raeirí niof raeirí 'ná raeirí iad.

Ó raeiríán 7 a mac,

In uaeirí, Cé Uimhian a 17, áta clia.

Do gni Ó FORMÁIN 7 a com.

Leabhráir Cunntap, leabhráir Ceannurdeacra,
leabhráir póca, Láirígríóinní, málaí pá-
rreirí etc., cliaac a éip ar leabhráir 7
leabhráir páirreirí nuaríadacra a uíol. Tá
leabhráir Connacra na Saedilge ar págal acu.

Teac clóóiríadacra, na GAILLIME.

ua raeirí 7 a mac, Lón-Ceannairde

Spáio Dominic na GAILLIME.

Diad ar raeirí ar 'luac réarúnta:

Teac DOIDEACRA 32 plás

an pléimionnais, áta clia.

Áirí Saedilge do Saedilge.

Ordeacáir.

Coláirte na h Iolrgoile,

1 NGAILLIME.

Craob de Iol-rgoil na hÉipeann.

Áirí-ordeacáir le págal inntí ar na h Iol-rántaí raeirí
raeiríadacra, ealadacra, raeirí 7 ceannurdeacra
ealadacra an leirí, raeiríadacra, 7 inneall raeiríadacra.

Céapmaí raeirí ar leirí
raeirí comairí oirí raeirí

Le sae uile uéarí a págal raeiríod raeirí ag

AN MEADRÁNAIDE.

COLÁISTE IGNAÍDE NAOMHA.

(Cumann Iopa.) : : : 1 NGAILLIME.

Coláirte raeirí-meadonac é raeirí a raeirí raeirí
rá raeirí ann ar na raeiríadacra raeiríadacra a raeirí-
eairí raeirí i raeirí a uíol go h Iolrgoil ná a uíol
i n-éaván gnióta raeiríadacra. Áirí ar
leirí rá raeirí do raeirí raeirí. Ráirí raeirí ar
ealadacra an raeirí. Le sae uile uéarí a págal, raeiríod ag
an áiríadacra.

CLOCAR ÓIRO NAOMH URSULA, 1 SLIGEAC

Ordeacáir i gConnairde na h Iolrgoile, (buaríadacra
ceiríe cinn raeirí de Sgoláiríadacra an rá bliadán
raeiríadacra) i gConnairde na h Iolrgoile raeiríadacra,
na mbeirí, Cumann na gConnairde, I.S.M. raeiríadacra,
Sgoláiríadacra an raeirí, etc. Tá raeirí raeiríadacra pá
leirí agann.

COLÁISTE ADAMHÁIN 1 LEITIR
CEANAINN.

Tá áirí-ordeacáir le págal ra gColáirte
raeirí agur beirí na mic leirí ann pá raeiríadacra
na n-oirí ip oirí raeiríadacra rá raeirí i
n-áon áirí.

Le raeiríadacra gnióirí mic leirí
an Coláirte raeirí go leor raeiríadacra raeirí
Iolrgoil—raeiríadacra a b'raeirí £45 ra mbeirí-
adacra ar raeirí raeiríadacra.

Raeirí mic leirí an Coláirte raeirí buairí
Saedilge, buairí raeiríadacra, raeiríadacra agur
raeiríadacra ip na raeiríadacra raeiríadacra.

Sa raeiríadacra raeiríadacra de mbeiríadacra an
raeiríadacra raeiríadacra bliadán bliadán raeiríadacra
ar bun ag luét an Coláirte agur na raeiríadacra
ip áirí a raeiríadacra raeiríadacra raeiríadacra
beirí áirí le págal i n-áiríadacra raeiríadacra

Tugcar raeirí ar leiríadacra raeiríadacra ip raeirí
a raeiríadacra raeiríadacra ar Saedilge.

Le sae uile uéarí a págal, raeiríod raeirí
ag an

UAETARÁN.

Coláirte muipe.

na GAILLIME.

Coláirte a buairíadacra raeiríadacra 7 clia

ó raeiríadacra áta ag uíol i raeiríadacra

i n-áiríadacra na bliadán. : : :

Cleapra luét na raeiríadacra ann.

Sae eolap le págal á raeiríadacra raeiríadacra

AN UAETARÁN.

Tá raeiríadacra raeiríadacra compóirí ann ag

SÉAMUS Ó LAIDE.

SRÁID DOMINIC IOCTAIR NA GAILLIME.

"Coísa raeiríadacra 7 raeiríadacra raeiríadacra" áirí.

Printed for the Publishers

By The Athlone Printing Works Co., Ltd. 4893'17.